АГУУЕХЭ ЛЕНИНЭЙ ИЛАГДАШАГҮЙ ТУГ БИДЭНИИЕ ЗОРИГЖУУЛАН ХҮТЭЛЭГ ЛЭ!

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 78 (4714)
ВОСКРЕСЕНЬЕ
апрелиин
22
1945 он

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

Сэн 20 мүнгэ

Агууехэ Ленин хэтымнай зам заагаад,
Аянгын дундуур алтан наран бадараа.
Ажал, габияада бүгэдымнай юрөөгөөд,
Арадтаа үнэн ябахаар Сталин һургаа.

Ленинэй үзэл бодол бидэниие баатаршалгада зоригжуулна

Ленининие мэдэхэгүй хүн дэлхэй дээрэ үгы. Агууехэ энэ хүнэй нэрые советскэ хүнүүд аяар холын Тундрадашье, алас дураны хизааргашье инаг дуратайгаар һанан дурасан ябадаг. Хэдэн зуугаад миллион зон энэ хүниие эсэгэмнай гэжэ нэрлэдэг байна.

Мүнөөдэр Владимир Ильич Ленинэй түрэһэнһөө хойшо 75 жэлэй ой гүйсэбэ. Энэ ойе советскэ арад түмэн илангаяа мүнөө, Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай шиидхэхы үедэ, имагта халуун дурахаалтайгаар угтажа байна.

Ленин болбол хүн зон эрхэ сүлөөтэй ба энхэ жаргалтай һууһай, газар дэлхэй дээрэ дарлалга мүлжэлгэ, бөөгоолшолго эзэрхэлгэ бү байһай гэжэ оролдодог байгаа. Энээниие бэелүүлхын түлөө большевистскэ партиие ба бүхы дэлхэй дээрэ эгээл түрүүшын советскэ гүрэниие байгуулһан юм. Ленинэй оролдоһон, Ленинэй һургаһан ба Ленинэй ами наһаяа үгэһэн агууехэ хэрэгые манай түрэл инаг, сэсэмэргэн Сталин онсо тодорхойгоор бэелүүлжэ байна.

Ленин болбол манай орониие баян тэнюун ба бата бэхи байһай гэжэ хүсэһэн юм. Нүхэр Сталин энээниинь хүсэлдүүлээ.

Ленин болбол Советскэ Союзай бүхы яһатан зон эбтэй эетэй ба эмхитэй гуримтай байһай гэжэ боложон юм. Нүхэр Сталин энэ заханяь гүйсэлдэрээр дүүргээ.

Ленин болбол манай арад зоригтой ба зүрхэтэй болоһой, дайсанда шуһа мяхаараа зэбүүрхэдэг ба Эхэ орондоо ами бэеэрээ дуралдаг байһай гэжэ оролдодог һэн. Нүхэр Сталин энэ бүхы шанарые советскэ арад зоной дунда хүмүүжүүлэн тарина.

Советскэ Союзай Гүрэнэй Гимн соо иигэжэ омогтойгоор дуулдана:
«Агууехэ Ленин хэтымнай зам заагаад,
Аянгын дундуур алтан наран бадараа.
Ажал, габияада бүгэдымнай юрөөгөөд,
Арадтаа үнэн ябахаар Сталин һургаа».

Агууехэ Ленинэй захяагаар, агууехэ Сталинай хүтэлбэрилэн асарһан манай алдарта Эхэ орондо немецко-фашистскэ хара золигууд сэрэгэй айхабтар ехэ хүсөөр добтолон ороо һэн. Советскэ арад түүхэ домогто үзэгдөөгүй ехэ бэрхэшээл ба гасаланда дайрагдаһан байна.

Теэд манай баатарлиг арад зон Ленинэй байгуулһан, Сталинай хүтэлбэрилдэг большевистскэ партиин болото мэргэн ударидалга доро эдэ бүхы бэрхэшээлнүүдые нэрэтэй солотойгоор дабажа гараа.

«Энэ дайнда ябаһан таанадые манай агууехэ үбгэ эсэгэнэрэй — Александр Невский, Димитрий Донской, Кузьма Минин, Димитрий Пожарский, Александр Суворов, Михаил Кутузовай эрэлхэг гайхамшаг жэшээнүүд сог зали түрүүлжэ зоригжуулаг! Агууехэ Ленинэй илагдашагүй туг таанарые зоригжуулаг лэ!» — гэжэ советскэ арадай сэсэмэргэн полководец Сталин илалта түгэлдэр Улаан Армиие юрөөһэн байгаа.

Энэ нангин юрөөлыень манай алдарта арми бүхы хүсэн шадалаараа бүрин түгэлдэрөөр дүүргэжэ ябана. Мүнөө Ленин Сталин хоёрой эмхидхэһэн Улаан Арми дайсанай газар дээрэ, сэхэ Берлин тээшэ абарга ехэ хүсөөр нэрбэн дабхижа ябана. Баруун тээһээнь манай союзнигуудай арми мүн лэ дабхижа ябаха юм.

Дайн сэрэг мүнөө эсэслэхэ тээшээ боложо байна. Илалта бүришье һаа ойротоо. Габэшье «нэгэдэхи хэрэг — илалтадаа дашуурхагүй ба бэеэ һайрхуулхагүй; хоёрдохи хэрэг — илалтаяа батадхан абаха; гурбадахинь — дайсанаа нэрбэн дууһаха...» — тэһэн Ленинэй һургаалые мартаха ёһогүйбди.

Эсэсэй илалта туйлаха хэрэгтэ үшөөл ехэ хүсэн хэрэглэгдэнэ. Теэд Ленин Сталин хоёрой нэгэдхэн шэрээһэн Советскэ Союзай арадуудай эбдэршэгүй ханибарисаан энэ нүүлшын шанга туршалгые мүн лэ нэрэтэй солотойгоор дабан гарахань лабтай!

Ленинско-сталинскэ национальна политикын аша үрөөр һалбаран бадарһан манай бурят-монгол арад энэ ехэ тэмсэлдэ өөрынгөө хубитые оруулһаар байна. Бурят-Монголые сагаангварлеецууд ба интервентнүүдһээ сүлөөлһэнһөө хойшо 25 жэлэй ойтой дашарамдуулан республикын ажалшад өөһэдынгөө үмсын нөөсэлгэһөө Улаан Армиин зэбсэгжэлгэдэ 12.651.000 түхэриг мүнгөөр ба 3.450.000 түхэриг облигациар оруулжа агууехэ Сталинай амаршалга ба Улаан Армиин баясхаланда хүртэбэ.

Мүнөө Бурят-Монголой партийна организаци «ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой хүдэлмэри тухай» партиин ЦК-гэй тогтоолые үндэһэ барин, ажахыдаа тохёолдоһон ехэхэн дутуунуудые ба алдуунуудые ойрын сагта далируулан заһахын түлөө бүхы хүсөөрөө оролдожо байна.

Малажалаа һэргээн хүгжүүлхэ, хабарай тарилгые богонихон болзор соо үндэр шанартайгаар хэжэ дүүргэхэ гэшэ манай республикын ажалшан бүхэнэй арюун уялга болоо. Тарилгын түрүүшын үдэрнүүдһээ абажа харахада энээ мүн лэ хэдэ хэхэн горьтой дутуунууд үзэгдэбэ. Энээниие дары усадхажа, илалтын үндэр үргэсын түлөө унаһан малгайгаа абангүйгөөр тэмсэхэ ёһотойбди.

Агууехэ Ленинэй үзэл бодолоор зоригжоһон манай арад, Сталинай һургадаг ёһоор, «өөрынгөө урда агууехэ Ленинэй образые хаража ба бүхы юумэндээ Ленинине дуурайжа», урдаа байһан зорилгоёо һайнаар дүүргэхэнь лабтай.

Ленинэй туг бидэниие ажал ба баатаршалгада зоригжуулаг лэ!

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Олон хүүгэдтэй эхэнүүдые „Эхын алдар" гэжэ орденууд ба „Эхын медаль" гэжэ медальнуудаар шагнаха тухай

(Үргэлжэлэл. Эхиниинь апрелиин 21-эй номерто).

27. ТРИФОНОВА Буфера Абакумовнае — Прибайкальска аймагай Горячинска загаһанай заводой хүдэлмэришэн эхэнэр.
28. ФАДЕЕВА Соломенида Семёновнае — Тарбагатайн аймагай «Победитель» колхозой колхозница.
29. ХЛЕСКИНА Наталья Михайловнае — Прибайкальска аймагай Горячинска тосхоной дунда һургуулиин эдеэ баригша.
30. ХМЕЛЕВА Ольга Дмитриевнае — Прибайкальска аймагай Горячинск тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
31. ЧЕБУНИНА Марфа Михайловнае — Тарбагатайн аймагай «Красная Заря» колхозой колхозница.
32. ШИЛКИНА Анна Филипповнае — Прибайкальска аймагай Горячинск тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
33. ШИШМАКОВА Варвара Митрофановнае — Кабанскын аймагай Кабанск тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
34. ШИЛКИНА Федосья Дмитриевнае — Прибайкальска аймагай Горячинск тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

Табан хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые

«ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ 2-ДОХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР

1. АВЕРИНА Анна Гурьяновнае — Сэлэнгын аймагай «Майн 1» колхозой колхозница.
2. АРЮКИНА Мария Иннокентьевнае — Сэлэнгын аймагай «Заготскот»-ой хүдэлмэришэн эхэнэр.
3. АНДРЕЕВА Мария Ивановнае — Прибайкальска аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
4. БЕСПРОЗВАННЫХ Апполинария Ивановнае — Прибайкальска аймагай Горячинск тосхоной метеоһабаригын станциин гүбшэ.
5. БОЛДАКОВА Елена Харитоновнае — Хэйто-Байгалай аймагай Доодо-Ангар тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
6. БРЯНСКАЯ Аграфена Михайловнае — Сэлэнгын аймагай Доодо-Убукун тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
7. БАТЫШЕВА Евдокия Ивановнае — Сэлэнгын аймагай Доодо Убукун тосхоной ветеринарна пунктын санитарка.
8. БАЗЯКИНА Мария Дмитриевнае — Прибайкальска аймагай Горячинск тосхоной хэлхеэ-холбооной таһагай уборщица.
9. БУРДУКОВСКАЯ Анна Ивановнае — Прибайкальска аймагай Чкаловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
10. БЫКОВА Арина Архиповнае — Хэжэнгын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
11. БУДНИКОВА Татьяна Петровнае — Прибайкальска аймагай Турка тосхоной леспромхозой хүдэлмэришэн эхэнэр.
12. БУТАКОВА Анна Степановнае — Прибайкальска аймагай Горячинск тосхоной загаһанай заводой хүдэлмэришэн эхэнэр.
13. ВОЛКОВА Прасковья Руфовнае — Прибайкальска аймагай «Свободный Путь» колхозой колхозница.
14. ГУРУЛЕВА Анастасия Федоровнае — Байкало-Кударын аймагай Буденныйн нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
15. ГРИГОРЬЕВА Агафья Николаевнае — Тарбагатайн аймагай «Красная Заря» колхозой колхозница.
16. ГАМЕМУЛИНА Шамсилхаят — Сэлэнгын аймагай Куйбышевэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
17. ДУМНОВА Елизавета Васильевнае — Тарбагатайн аймагай «Красная Заря» колхозой колхозница.
18. ЕЛЬЦОВА Апросинья Петровнае — Прибайкальска аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
19. ЖАМСАРАНОВА Долгор Жамсарановнае — Хэжэнгын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
20. ЖУКОВА Екатерина Ивановнае — Прибайкальска аймагай Турка тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
21. КОНДРАТЬЕВА Прасковья Кондратьевнае — Хэжэнгын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
22. КАРТАЕВА Антонина Митрофановнае — Хойто-Байгалай аймагай Доодо-Ангар тосхоной гүрэнэй загаһанай заводой сеткэ уягша.
23. КУРИКАЛОВА Елена Корниловнае — Хэжэнгын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
24. КОЗУЛИНА Елена Михайловнае — Улан-Удэ городой Пригородно районой столовонуудай трестын № 3 столовын угаалгашан.
25. КРАСИКОВА Матрена Даниловнае — Прибайкальска аймагай «Свободный Путь» колхозой колхозница.
26. КАРГОПОЛЬЦЕВА Зинаида Федоровнае — Прибайкальска аймагай Горячинск тосхоной загаһанай заводой хүдэлмэришэн эхэнэр.
27. МЕЛОФЕЕВА Евгения Леонтьевнае — Сэлэнгын аймагай Куйбышевэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
28. МУХАМЕТЗЯНОВА Шамсинахар Мухаметзяновнае — Хэжэнгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
29. МОЗГОВА Мария Илларионовнае — Прибайкальска аймагай «Свободный Путь» колхозой колхозница.
30. НАУМОВА Анна Максимовнае — Тарбагатайн аймагай «Гигант» колхозой колхозница.
31. НЕМЧИНОВА Мария Павловнае — Прибайкальска аймагай Турка тосхоной леспромхозой хүдэлмэришэн эхэнэр.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

А. Тороев
Арадай үльгэршэ

Ленин багша

Үгытэй ядуу зоной
Үнэ тоогүй байхада,
Үлгэн ехэ дэлхэйн
Эльгэн дээрэ,
Үргэн ехэ далайн
Эрьеэ дээрэ,
Эдмтэ юумэндэ диилдэхэгүй,
Эрхытэ юумэндэ баригдахагүй
Үгытэй зоной дундаһаа
Эршэтэ баатар
Түрөө гэһэн юмэл.
Тэрэ хүбүүнэй
Түрөөд байхада
Үлгэн ехэ дэлхэй
Үндэһөөрөө хүдэлбэ.
Хүхэ мүнгэн тэнгэри
Хярхагаараа хүнхинэбэ.
Үһан далай
Өөрһөөн долгидожо,
Үргы ногоон
Үзүүрһээн сэсэглэбэ.
Огторгойн одо мэшэд
Үгаа гоёор ялалзаба,
Үлад зонхоп хоёрынь
Үнтаһанаа һэриһэн шэнги
бэлобо.

Тиижэ байха сагтань
Хүн сагаан толгойтой
Хүһан сагаан һорьботой
Үбгэн орожо ерээд,
Шэбэр һабир хөөрэн
Шэртэн байжа хараба.
— Сохэдоо согтой,
Хэлэндээ хүсэтэй,
Хара зоной дунда
Хабатай баатар тодорбо, — гэжэ
Үгытэй зоной дунда
Үгэ уряа тарааба,
Арад зоной дунда
Алдар зугаа тарааба.
Хүдөөдэ һууһан зон
Хуур лимбээ дараба,
Хотодо һууһан зон
Хонгёо дуугаа татаба.
Огторгойн одо мүшэд,
Урилдан байжа,
Тэнгэриин тэргэд һара
Түмүүлэн байжа:
— Хүрьһэтэ дэлхэй дээрэ
Хэн баатар түрөөб?
Али ямар нютагта
Арсалан баатар мүндэлөөб? —
гэлсэбэ.

Һара наран хоёрой
Һалхин шэнги хиидэн,
Тэнгэри газар хоёрой
Тэгнээд ябаха хирэндэнь:
— Арад зоной дунда
Ашата баатар түрэбэл,
Солдормо солонь халда
Оюута баатар **Ленин**, — гэжэ,
Үргы сэсэг гунхалзан
Урихапаар шэбэнэбэ,
Ойн моэн оболзон
Уряал табин байба.
Боорило байһан буга
Урамдажа эхилбэ,
Халада ябаһан хандагай
Хатар дундаа хуугайлба.
Һүн далай хөөрэжэ,
Сагаан хөөһөөр сахирба,
Үлгэн дэлхэй ханхалжа,
Үнгын сэсэгээр шэмэгдэбэ.

В. И. Ленинэй түрэһэнһөө хөйшо 75 жэлэй ойдо

ВКП(б)-гэй Областной Комитедэй заабариин ёһоор Владимир Ильич Ленинэй түрэһэнһөө хойшо 75 жэл болоһон үдэртэ зорюулагдаһан элидхэлнүүд ба хөөрэлдөөнүүд хүдөө нютагуудаар ба город тосхонуудаар боложо байна. Предприятинуудай, колхоз, МТС-үүдэй ба албан газарнуудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна эхин организацинуудай секретарьнар, партийна комитедүүдэй хүдэлмэрилэгшэд тиимэ элидхэл ба хөөрэлдөөнүүдые хэнэ. Улан-Удэ городой элидхэлшэд партиин Обкомой лекторскэ группын хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Халаловай заабари болгожо уншаһан элидхэлые шагнаба.

* * *

ВКП(б)-гэй Горкомой партийна кабинет соо В. И. Ленинэй түрэһэнһөө хойшо 75 жэлэй ойн үдэртэ зорюулагдаһан выставкэ эмхидхэгдэбэ. Тэрээн дээрэ «В. И. Ленинэй ажабайдал ба ажал-ябуулга», «нүхэр Сталин болбол Ленинэй хэрэгые үргэлжэлүүлэгшэ» гэһэн темэнүүд тодорхойгоор харуулагдана. Ленин ба Сталинай ажал-ябуулгые харуулһан уран зохёолнууд, газетэ журналнуудай пропагандистскэ материалнууд, Ленин ба Сталинай зохёолнууд парткабинедэй библиотекэ соо олоор табигданхай.

* * *

Республиканскэ центральна библиотекэ соо мүн лэ һонирхолтой ехэ выставкэ нээгдээ. Тэрэ выставкэ иимэ бүлэгүүдтэй гэбэл: «В. И. Ленинэй бага наһан ба залуу үеын байдал», «В. И. Ленин — Маркс ба Энгельсын хэрэгые үргэлжэлүүлэгшэ мүн», «нүхэр Сталин — Ленинэй хэрэгые үргэлжэлүүлэгшэ мүн». Энэ выставкэ дээрэ Ленинэй зохёолнуудай дүүрэн суглуулбари, мүн түс тустаа гараһан элдэб номууд, Ленин тухай элдэб олон дурасхалнууд, Владимир Ильичын ажал-ябуулгые харуулһан уран зохёолнууд ба мүн тэрэшэлэн нүхэр Сталинай зохёолнууд табигданхай. Энэ выставкэ дээрэ элдэб һэнин зурагууд бии.

Мүнөөдэр үдэшын 7 часта энэ библиотекын уншалгын зал соо «В. И. Ленинэй ажабайдал ба ажал-ябуулга тухай» ВКП(б)-гэй Городской райкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша нүхэр Малофеевай лекци болохонь.

Советскэ Информбюроһоо

Апрелиин 20-ой оперативна мэдээн

Манай сэрэгүүдэй центральна бүлэг болбол ОДЕР мүрэн ба НЕЙСЕ мүрэнһөө баруугаар добтолгото байлдаануудые хэбэ. Эдэ байлдаануудай эсэстэ манай сэрэгүүд БАД-ФРАЙЕНВАЛЬДЕ, ВРИЦЕН, ЗЕЕЛОВ, ЛЕБУС, КЛИТТЕН, НИСКИ, ШПРЕМБЕРГ, ГОЙРСВЕРДА гэдэг городуудые эзэлэн абаад, (ДРЕЗДЕНСКЭ зүгтэ) КАМЕНЦ ба БАУЦЕН гэдэг городуудта түлөөсэ ошобо.

РАТИБОРҺОО баруун-урдуур ба урдуур 2-дохи УКРАИНСКА фронтын сэрэгүүд дайсанай эсэргүүсэлтые нуга дарижа, КОМАРОВ, МОКРЕ ЛАЗЦЕ, ХАБИЧЕВ, ПИШТ, КРЕЙЦЕНОРТ, НОЙДЭРФЕЛЬ, ЮЛЬЗА гэдэг һуурин газарнуудые эзэлэн абаа.

Австриин газар дээрэ ВЕНЭҺЭЭ хойгуур 2-дохи УКРАИНСКА фронтын сэрэгүүд добтолгоёо үргэлжэлүүлжэ, АЛЬТ ХЕФЛАЙН ГИННЕРСДОРФ, ЭРБЕРГ, ВЕТЦЕЛЬСДОРФ, АМЕИС, ШТААТЦ, ВУЛЬТЕНДОРФ, ФРАТТИНГСДОРФ, ПООСДОРФ, НИДЕР-ЛЯИС, ШТЕЙНБАХ гэдэг һууриин газарнуудые ба ШЛЕТЦ, НИДЕР-ЛЯИС гэдэг түмэрзамай станцинуудые байлдаатайгаар эзэлэн абаһан байна.

Фронтын ондоо участогууд дээрэ нютагай удхашанартай байлдаанууд ба тагнуулшадай бэдэрэлгэ болобо.

Апрелиин 19-дэ бүхы фронтнууд дээрэ 129 немецкэ танк гэмтээгдэһэн ба үгы хэгдэһэн байна. Агаарта болоһон байлдаануудта ба зенитнэ артиллериин буудалгаар дайсанай 140 самолёт унагаагдаба.

★ ★ ★

Манай сэрэгүүдэй центральна булаг болбол Одер мүрэн ба Нейсе мүрэнһөө баруутаар добтолгото байлдаануудые хэбэ. Дрезденскэ зүгтэ манай сэрэгүүд Нейсе мүрэниие гаталан гараад, дайсанай бүхэжүүлэгдэһэн позицинуудые һэтэ сохёо. Тэрэ һэтэрхэйгээр габшагай соединенинүүд дабшан ороһон байна. Нуур ба гол горхон олонтой, эй молотой ябахада түбэгтэй газар байһаншье мүртэнь манай сэрэгүүд 15 километр урагшаа дабшажа, Шпрее мүрэндэ хүрэбэ. Шпреедэ хүрэхэ замууд дээрэ дайсан болбол юрэ бусын галзуу шанга эсэргүүсэлтэ үзүүлнэ, 3 танкова ба нэгэ моторизованно дивизинүүдээр өөһэдынгөө сэрэгүүдые хүсэжүүлжэ, хэдэн дахин контратака хэһэн байгаа. Дайсаниие сухарюулан сохихо зуураа советскэ ябган сэрэгүүд, артиллеристнүүд болон танкистнууд 56 немецкэ танк ба самоходно ехэ буу үгы хэбэ. Дайсан болбол байлдаанай болоһон газар дээрэ өөһэдынгөө солдат болон офицернүүдэй мянгаад үхэһэрые орхёо. Манай сэрэгүүд Шпремберг городһоо урдуур Шпрее мүрэниие гаталан гараад, тойрон ороходо маневр хэжэ дайсанай түс городой гарнизониие абаргада хабшаба. Немецүүд хүнтэ гээлтэтэ ороод, эмхи гуримаа алдажа гэдэргээ сухарая. Энэ оршондо 15 немецкэ самолёт, 60 ехэ буу болон бусад трофей буляатдан абтаба. Амжалтаяа хүгжүүлэн манай ябган сэрэгүүд Гойерсверда городые добтолон орожо эзэлбэ. Энээнтэй нэгэ доро советскэ частьнууд Каменц ба Бауцен гэдэг городуудта хүрөөд, дайсанай хамгаалгын газарай эдэ хүсэтэ түшэг тулгууриин пунктнуудай захада байлдаануудые хээ. Каменц город болбол Дрезденһээ зүүн-хойшоо 32 километртэ байдаг юм.

Одер мүрэнһөө баруугаар манай сэрэгүүд немецүүдтэй хүсэтэ бүхэжүүлгэнүүдые дабажа, Бад-Фрайенвальде городые эзэлэн абаба. Манай ондоо частьнууд урагшаа дабшажа, зам харилсаануудай томо үзел болохо Врицен городой түлөө байлдаануудые хэһэн байна. Советскэ ябган сэрэгүүд городто урда талаһаань сүмэрэн ороод, айхабтар шангаар байлдажа дайсанай гарнизониие бүтэ нэрьен һалгаагаа. Врицен городой түлөө болоһон байлдаануудта 2.000 гаран немецкэ солдат болон офицер үгы хэгдэбэ.

Манай авиаци газар дээрэхи сэрэгүүдтэй хүсэтэ дэмжэлгэ хэһэн байгаа. Советскэ лётчигууд бомбодолгото ба штурмовой сохилтонуудаараа дайсанай хамгаалгын түхеэрэлгэнүүдые һандаргажа, тэдэнэй амиты хүсэн болон техникые үгы хэнэ. Агаарта болоһон байлдаануудта нэгэ үдэрэй туршада 90 немецкэ самолёт унагаагдаа. Тэрээнһээ гадна, дайсанай 34 самолёт манай зенитнэ артиллериин буудалгаар унагаагдаһан байна.

◆ Ратибор городһоо баруун-урдуур ба урдуур 4-дэхи Украинска фронтын сэрэгүүд байлдаатайгаар урагшаа дабшаба. Манай пограничникүүд дайсанай эсэргүүсэлтые нуга дарижа, Опава мүрэниие гаталан гараад, хэдэн үндэрнүүдые эзэлээ. Энэ оршондо бүхы эрье шадарай газар хэдэн дабхар хадхууртай проволко болон минэ полинуудаар халхалагдаһан траншейнүүд ба окопуудай лининүүдээр хэршэгдэнхэй байһан юм. Энэ рубеждэ түшэглэн немецүүд хэдэн дахин контратака хэһэн байгаа. Советскэ ябган сэрэгүүд дайсанай контратакые сухарюулан сохёод, һүүлээрынь эрмэлзэлтэтэ сохилтоороо Хабичев гэдэг һуурин газарые эзэлэн абаба. Опава ба Моравска Острава гэдэг городуудые холбожо байһан түмэрзам таһалагдаа. Планомерно урагшалхаа байлдаануудаа үргэлжэлүүлжэ, манай сэрэгүүд үни удаанаар бетонировалһан түхеэрэлгын һалбари хаалтанууд дээрэ ороо. Советскэ штурмовой бүлэгүүд үдэшэлэн багта дайсанай хэдэн дотые эзэлбэ. Үсэд шанга байлдаан хэһэнэйнгээ һүүлээр Опава городһоо зүүн урагшаа 4 километртэ байһан Комаров гэдэг түшэг тулгууриин пунктые эзэлһэн байгаа.

◆ Венэһээ хойгуур 2-дохи Украинска фронтын сэрэгүүд добтолгоёо үргэлжэлүүлбэ. Дайсан болбол хамгаалгын газарай забһарай рубежнүүд дээрэ бүхэжөөд үсэд шанга эсэргүүсэлтэ үзүүлжэ, түргэ түргэн контратака хэнэ. Айхабтар шанга байлдаануудта советскэ гвардейскэ частьнууд немецүүдые хэдэн һуурин газарһаа хобхо сохин гаргаа. Автострадые зүб шанг хойто зүг тээшээ добтолжо ябаһан манай ондоо частьнууд 10 километр урагшаа дабшаба. Нэгэ газарта гвардиин капитан Новоселовой танкистнууд губи газараар мэдэгдэнгүйгөөр дайсанай эсэргүүсэлтын ехээр бүхэжүүлһэн үзелые тойрон гараад, тэрээниие ара талаһаань атаковалаа. Ойрохон зуурай байлдаанда немецкэ гарнизон бүтэ нэрьегдэн һалгаагдаһан байгаа. Советскэ танкистнууд 200 гаран гитлеровецые үгы хэбэ. Плендэ абтагдагшадай дунда дайсанай түсхай артиллерийскэ дивизионой командир бии.

Нэгэ үдэрэй байлдаанда элдэб участогууд дээрэ немецүүдһээ 15 танк, 30 ехэ буу, 8 хуягта транспортёр, 40 паровоз, түмэрзамай 457 вагон, 126 цистернэ, мүн тэрэшэлэн һомо хэрэгсэлтэй ба сэрэгэй элдэб зээритэй 17 склад булягдан абтаа. 962 немецкэ солдат болон офицер плендэ абтаһан байна.

◆ Улаантугта Балтийска флодой авиаци Пиллау портдо ба Пиллауһаа баруун-хойгуур хамта дээрэ 15 мянган тонно үһа турихэ хэмжээтэй 4 немецкэ транспорт ба 14 мянган тонно үһа турихэ хэмжээтэй 4 танкер үһанда шэнгээгдээ.

Түс флодой корабльнууд Балтиин далай соо 8 мянган тонно үһа турихэ хэмжээтэй дайсанай транспортые шэнгээбэ.

Кишенёвто уранһайханай музей нээгдэбэ

Кишинёвто уран һайханай республиканскэ музей нээгдэбэ. Түс музейн зурагуудай галларей соо эрхим һайн ородой уран зурагшад болохо Коровин, Малявин, Айвазовский, Шишкин ба бусадай зурагууд олоор суглуулагданхай. Хоёр зал соо молдавскэ эрхим һайн уран зурагшадай зурагууд табигдаһан байна. (ТАСС).

Яруунын аймпотребсоюзай худалдаа-наймаанай таһагые даагша «Ажалай габьяагай түлөө» медаляар шагнагдаһан нүхэр Ф. А. Апханов.

А. Поповой фото.

Ленин болбол социалистическэ эсэгэ ороной эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэлдэ советскэ арадые зоригжуулагша мүн

А. КОТЕЛЕНЕЦ

Советскэ арад болбол немецко-фашистскэ эзэмдэгшэдтэ эсэргүү Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуухэ дайн хэхэдээ Эхэ ороноо хамгаалхын тула сэджээрээ бодожо, тэрэнэй эрхэ сүлөө, нэрэ хүндэ ба гүрэнэй бэеэ даанхай байдалые аршалан хамгаалба. Манай арад болбол өөрынгөө социалистическэ орондо үнэн сэхэ байһанаа энэ дайнай үедэ харуулжа, эрэлхэг зориг ба геройствын гайхамшагта үлгэр, жэшээнүүдые гаргажа, хэтэ мүнхын алдар соло олобо. Советскэ хүнүүдэй бузар муухай дайсанда эсэргүү тэмсэл хэхэдэнь социалистическэ гүрэнөө бүхэжүүлхэ ба хамгаалха тухай биндэндэ захиһан агуухэ Ленинэй тэмсэл зоригжуулна.

Ленин хадаа манай Эхэ ороной дулаатэ патриодынь байһан юм. Тэрэ хадаа өөрынгөө арадта хэмжээлэшэгүй дуратай байжа, тэрэнэй творческо хүсэнүүдтэ найдадаг байгаа. Владимир Ильич өөрынгөө бүхы ажабайдалые арад түмэнөө, Эхэ орондоо алба хэхэ хэрэгтэ, тэрэнэй бэеэ даанги байдалай ба хүгжэлэй түлөө тэмсэлдэ үгэһэн байна. Ленин болбол Эхэ орондоо хизаарлашагүй дуратай байхатай хамта арадай агуухэ хүсые гэнжэлэн, тэрэнэй хүгжэхэ бадархэ ябадалые барижа байһан хаанта засагта дурагүй байгаа. Хаанта засаг хадаа России экономическа, политическэ ба культурна хүгжэлые һаатуулжа байгаа. Хаанта засагай политика хадаа манай оронине харин империалистнуудай бурин мүлжэхэ ба өөрынгөө национальна эрхые ба гүрэнэй бэеэ даанги байдалые алдаха тээшэ хүргэжэ ябаа һэн. Засагай газарта һууһан помещигүүд ба капиталистнууд болбол арадай эгээл муухай дайсад байгаа. Ленин болбол манай арадые социальна ба национальна дарлалтаһаа, помещигүүд ба капиталистнуудай засагһаа сүлөөлхэ зам, оронойнгоо гүрэнэй бэеэ даанхай байдалые хамгаалха зам заажа үгөө. Зорилгэмнай хадаа... «Эхэ оронойнгоо помещигүүд ба капиталистнуудта, тодорхойлон хэлэбэл манай ороной бузар дайсадта» эсэргүү тэмсэлые революционно бүхы арга хэрэгсэлнүүдээр ябуулха хэрэгтэ байгаа. Социалистическэ революци гээшэ манай оронине абаран аршалжа шадаха байгаа. Гансал политическэ ба экономическэ агуухэ хубилалтануудые хээд байхадаа, социализмые байгуулха зам дээрэ орһон арадай героизм харуулһанай ашаар өөрынгөө амиинай ажабайдалые хамгаалжа шадаха хүсэн түгэлдэр гүрэн болгон манай оронине бодхоожо болохо байгаа. Ленин болбол буржуазно-помещигүүдэй байгуулалтые унагаажа, манай орон дотор пролетариадай диктатура байгуулхын түлөө тэмсэлдэ ажалшан нитые эсэшэ сүсашагүйгөөр бэлэдхээ. Ленин ба Сталин хадаа арадай социалистическэ революциин политическэ армии болохо большевигүүдэй партине байгуулжа, арад түмэнэй дарлалта мүлжэлгэдэ эсэргүү тэмсэлдэ эмхидхэһэн ба зоригжуулһан байна.

1917 оной октябрьда манай ороной хүдэлмэришэн анги болбол Ленин ба Сталинай хүтэлбэри доро ябажа, тариашан нитэһээ дэмжэлгэ абан, капиталистнууд ба помещигүүдэй засагые унагааһан байна. Бүхы засаг захиргаан хадаа хүдэлмэришэн ба тариашадай депутадуудай Соведүүдэй гарта шэлжэн оробо. Революциин илаһанай ба советскэ байгуулалтын тогтоһоной сэстэ харин капиталистнуудһаа мэдэлгүй хүдэлмэришэн тариашанай хүсэн түгэлдэр гүрэнине байгуулха үргэн ехэ аргаболомжонууд арад түмэнэй урда нээгдээ. Октябрьска революци хадаа аюул ба дарлалтаһаань манай оронине абараа. Ленин болбол советскэ оронине нюдэнэй сэсэгы мэтээр хайралан гамнахые, тэрэнэй национальна ба гүрэнэй бэеэ даанхай байдал хамгаалхыень арад түмэнине уряалһан байна. Октябрьска социалистическэ революци болоһон ба манай орон доторхи засаг захиргаан ажалша нитын гарта шэлжэн орһон сагһаа хойшо советскэ Эхэ ороноо гадаадын ба дотоодын дайсадһаа хамгаалха гээшэ Ленинэй ба бүхы большевистскэ партиин түрүүшын ба шухала оролдолгонь болоо. Ленин болбол советскэ правительствые толгойлжо эхилһээр Эсэгэ оронойнгоо зэбсэгтэ хүсэнүүдые байгуулхын түлөө хамаг бүхы шадал хүсөөрөө оролдожо орбо. Политическэ хүтэлбэри гартаа абаһан хүдэлмэришэн анги хадаа хүндэ хүшэр гражданска дайнай үедэ шэнэ армине, шэнэ жалг арми, шэнэ сэрэгэй организацине... шууд байгуулхаһаа бэшээр өөрынгөө засагые бүхэжүүлжэ ба хамгаалжа шадахагүй байна» гэжэ Владимир Ильич хэлэһэн юм.

Илаһан пролетариадай регулярна арми хадаа советскэ гүрэнэй бэеэ даанхай байха ябадалай гол найдабаринь мүн. Ленинэй ба тэрэнэй эйрын соратник нүхэр Сталинай ударидалга доро манай арад болбол Хүдэлмэришэн-Тариашанай Улаан Армине байгуулба. Улаан Арми болбол манай Эхэ ороной хэдэн олон дайсадтай—харин интервентнууд ба сагаангвардеецүүдтэй хэһэн хатуу шанга байлдаанууд соо түрэжэ гараһан ба бүхэжэһэн байна. Тэрэ хадаа түрүүшынгээ үдэрһөө хойшо, залуу советскэ республикада 1918 оной февраль һарада мэхэтэ муухайгаар добтолжо орһон немецкэ империалистнуудай сэрэгүүдтэй тэмсэл хэхэ баатай болоһон байгаа.

Ленин ба Сталин хадаа социалистическэ Эхэ ороной нэрэ түрэ ба эрхэ сүлөөгэй түлөө манай арадай тэмсэлые толгойлоо. 1918 оной ноябриин 30-да большевистскэ партиин Центральна Комитет ба Советскэ Правительство болбол нүхэр Ленинэй хүтэлбэри доро хүдэлмэришэн ба тариашадай оборонын совет байгуулһан юм. Ленинэй түрүүшын орлогшонь нүхэр Сталин байгаа. Манай парти болбол Ленинэй заабарине дахажа, Эсэгэ ороноо сэрэгэй байдалтай болоһон дээрэ соносхоод, тэрэнэй ажахын ба культурно-политическэ ажабайдалые сэрэгэй ёһор шэнэдхэн табиһан байна. Партиин организацинууд хадаа советскэ ороноо хамгаалхын түлөө арадай хүсые гульдхаха талаар тон ехэ хүдэлмэри дэлгэрүүлээ. Эрхим хүнүүд фронт ошоо. Коммунистнууд байлдаа хэгшэдэй түрүүшын зэргэдэ ябадаг байгаа. Парти ба комсомолой бүхы членүүдэй хахадынь гартаа буу барижа Октябриин түйлалтануудые хамгаалжа байгаа һэн. «Агуухэ Ленинэй һүлдэ заяан халаа интервентнүүдтэ эсэргүү дайнда биднине тиихэдэ зоригжуулдаг байгаа» (Сталин).

Большевистскэ парти, тэрэнэй вождьнор Ленин ба Сталин болбол өөрынгөө Хүдэлмэришэн-Тариашанай Эхэ оронине гадаадын дайсадһаа амии бэеэрээ хамгаалжа байһан шэнэ габьяата сэрэгшэдэй нэгэдэмэл латерь болгон бүхы ажалшадые жагсааһан бэлэй.

Ленин болбол манай Эхэ ороной дайсадтай тэмсэл хэхэдээ эрэлхэг зоримгой, зүрхэлиг ба айхые мэдэхэгүй байхаар Улаан Армиин сэрэгшэдые, советскэ бүхы хүнүүдые хүмүүжүүлдэг һэн. Тэрэ хадаа өөрынгөө эрхэ, өөрынгөө газар, өөрынгөө сүлөөтэ байдал хамгаалхын түлөө бодоһон арад түмэнэй героизм харуулха, ажалша нитын илаха ябадалда батаар найдадаг байгаа. Ленин болбол «бултадаан —дайсантай тэмсэлдэ» гэһэн уряал хаяжа хэдэн олон миллион советскэ хүнүүдые шэнэ героическа габьяануудта бодхоодог ба зоригжуулдаг байгаа.

Ленинскэ уряалнууд яахадаа тиимэ ехэ хүсэтэй байгааб гэхэдэ, тэрэ хадаа ажалшадай үргэн нитын ажа амидаралайнь интересүүдые хамгаалдаг, тэрээн соо өөрынгөө жаргалай, шэнэ социалистическэ ажабайдалай, помещигүүд ба капиталистнуудгүй ажабайдалай түлөө заабарине арад түмэн харадаг байба. Ажалшад хадаа советскэ засагай ашаар орон нютагай баялиг бүхэнэй эзэн болоһон ба гүрэнөө ударидаха эрхэ олоһон хадаа тэрэнэй түлөө тэмсэлдэ ородог бэлэй. Өөрынгөө советскэ Эхэ оронине, өөрынгөө засагые хамгаалха гэһэн ленинскэ үзэл суртаалаар зоригжуулагдаһан хүдэлмэришэд ба тариашад хадаа харин интервентнүүдэй ба сагаангвардеецүүдэй сэрэгүүдтэй хэһэн тэмсэлдэ гайхамшиг ехэ героизм харуулһан юм.

Энэ тэмсэлэй түрүү зэргэдэ коммунистнууд ябадаг байгаа. Манай партиин элитэ ажал-ябуулгашад хадаа Улаан Армиин дайшалхы операцинуудые өөһэдөө ударидадаг, ажалшадые политическэ талаар гэгээрүүлдэг, арад нитые фронтын аша туһада гульдхадаг байгаа. Большевигүүд хадаа өөрынгөө арадта, өөрынгөө эхэ орондо үнэн шударгуугаар алба хэхэ ябадалай эрхим үльгэр жэшээнүүдые харуулаа. Ленинско-сталинскэ партиин членүүд хадаа өөрынгөө жэшээгээр сүлөөлэлтын дайнда арад түмэнине зоригжуулдаг байгаа. Гражданска дайнай ябажа байха бүхы үедэнь Владимир Ильич болбол стратегическа ба тактическа асуудалнуудые өөрөө зохёодог, советскэ гүрэнине хамгаалха хамаг бүхы юумые бэеэрээ мэдэдэг, советскэ ороной дайсадые бута сохижо үгы хэхэ ябадалтай холбоотой байһан хамаг бүхы хэрэгые ударидадаг байгаа.

Дайн сэрэгэй үедэ манай амжалтанууд хэды шэнээн ехэшье байгаа хадань, һанаагаа амарха болохогүй, һэрэмжэеэ һуладхажа болохогүй гэжэ парти ба арадые Ленин һургадаг һэн. Хартынгаа хахадта зогсожо болохогүй гэжэ Улаан Армиин боецууд ба командирнуудта эрилтэ табидаг, илалтаяа бата болгохо тухай, үүсхэл өөрынгөө гарта абаад, улам шударгуу ба зүрхэтэй ябуулгануудые хэжэ орохо тухай, дайсанине дүүрэн үгы хэтэрээ тэмсэхэ тухай уряалдаг байгаа. Хамгаалгын дайнине гансал хамгаалгын операцине хэхэ ябадалаар хизаарлажа болохогүй, харин хамгаалгаһаа добтолгодо орохо хэрэгтэй гэжэ хэлэдэг һэн. Харин газар дээрэ, дайсанай газар дээрэ өөрынгөө Эхэ оронине хамгаалжа болохо ба хамгаалха хэрэгтэйшье байна гэжэ Владимир Ильич хэлэдэг бэлэй. Дайсанине дүүрэн бута сохихо ябадалда зорюулагдаһан добтолхы зоримгой ябуулгануудай эсэстэ дүүрэн илалта олдодог юм.

Ленин болбол Эхэ оронойнгоо хамгаалалга эмхидхэхэлээ ара талын бата бэхи ба эмхитэй байха ябадал хангаха хэрэгтэ тон ехэ анхарал табидаг байгаа. Фронтые хангажа байһан ара талын дэмжэлгэгүйгөөр арми дайлалдажа шадахагүй. Ара талада хүдэлмэришэдэй ажалай героизм хадаа фронт дээрэхи героизмһаа бага бэшэ удхашанартай гэжэ Владимир Ильич тайлбаридаг һэн. Өөрынгөө нюргада бата бэхи ба найдамтай тылтэй байһан арми хадаа ямаршье бэрхэшээлнүүдые дабажа, илалта оложо шадаха байна. «Дайн сэрэгые ёһотоорнь хэхын тулада бата бэхи эмхитэй тыл хэрэгтэй. Эгээл һайн арми, революциин хэрэгтэ эгээл үнэншэ шударгуу хүнүүд хадаа хэрэгтэй зэргээрнь зэбсэглэгдээгүй, эдеэ хоолоор хангагдаагүй, һургагдаагүй байгаа хадаа, тэдэнэр энэ дары дайсанда сохюулха»,—гэжэ Ленин хэлэгшэ һэн. Ленинээр хүтэлбэрилэгдэһэн большевистскэ парти хадаа гражданска дайнай жэлнүүдтэ бүхы бэрхэшээлнүүдые дабажа шадаа. Улаан Армидаа найдамтай тыл байгуулаа. советскэ сэрэгүүдэй ашаа туһада героическа ажал хэхээр ажалшадые гульдхажа, манай илалтые хангаһан байна. «1918—1921 онуудта харин харша эзэмдэгшэдтэ эсэргүү үсэд шанга тэмсэл соо Улаан Арми болбол манай советскэ ороной нэрэ хүндэ, эрхэ сүлөө ба бэеэ даанги байдалые хамгаалаа, өөрынгөө ажабайдалые агуухэ Ленинэй һургаһан ёһоор байгуулха гэһэн манай ороной арадуудай эрхые аршалан хамгаалаа». (Сталин).

Гражданска дайнай үедэ Улаан Армиин түйлаһан илалта ба советскэ гүрэнэй гадаадын хэлбэрилтэгүй политика хадаа үни удаан амгалан һууха арга манай орондо олгоо. Гэбэшье империалистическэ шунахайнар хадаа советскэ засагые боежо алахын ба советскэ арадые мүлжэхын тулада манай орондо дахин добтолхоёо һаатахагүй байха гэжэ большевистскэ парти һайса мэдэдэг байгаа. Биднэр элдэбын добтолгодо дайралдаха ябадалай эрмэг дээрэ хэдэ байнабди. тиимэ дээрэһээ советскэ гүрэнэй ажахын ба сэрэгэй хүсэн шададые бүхэжүүлхэ тухай. Улаан Армиин шадабари хүсые шангалха тухай оролдохо ёһотойбди гэжэ парти ба арадта Ленин һануулдаг бэлэй. «Русь хадаа түлюур ба һула байхыень болюулжа, тэрэнине үнэхөөрөөл хүсэн түгэлдэр ба баян болгохо ябадалые яаба хээбэшье түйлажа шадахын тулада» эрид шиидэнги байһан тухаймнай «Энэ үдэрнүүдэй ункаһан зорилго» гэһэн статья соогоо Владимир Ильич бэшээ һэн. Биднэр энээнине түйлажа шадахабди, юуб гэхэдэ «байгаалиин баялиг соошье, хүн түрэлтэнэй хүсэнэй запастаашье арадай творчестводо агуухээр үгэһэн гайхамшагта далайсалашье манай материал бии» гэжэ Ленин зааһан юм.

Арадай ажахыда дайн сэрэгэй хэһэн шарханууды эдэгээхэ, һандаргагдаһан ажаүйлэдбэри транспорт ба хүдөө ажахые һэргээн бодхоохо ба оронойнгоо технико-экономическа гээгдэлые дабахын түлөө хамаг хүсэеэ шэглүүлхэ гэһэн зорилго гражданска дайнай дүүрэмсээр советскэ арадай үмэнэ табигдаһан байна. Ленин хадаа ажахын бэрхэшээлнүүдые дабаха хэрэгтэ арад түмэнине зоригжуулаа. Тэрэ хадаа социалистическэ общественные байгуулха ба хүсэн түгэлдэр советскэ оронине тогтоохо тухай арга нүхэсэлнүүдые ажалша нитын үмэнэ дэлгэһэд байна. Советскэ республикые дундада зуун жэлэй байдалһаа мүнөө үеын, түрүү индустриин ба механизированно тарялан ажалай замда оруулха хэрэгтэй байгаа. «Иимэ экономическа базагүйгөөр хүдэлмэришэн ангида бата бэхи политическэ засагтай байжа шадахагүй»,—гэжэ Владимир Ильич хэлэһэн байна. 1920 оной март һарада болоһон партиин IX съезд хадаа ажахын түсэбтэ илангаяа ехэ анхаралаа табиһан байна. Тэрэ түсэб соо түбхын түрүүндэ транспорт, түлишын хэрэг, металлургиине үргэжэ хүгжөөхэ ябадал хараалагдаһан байгаа. Арадай бүхы ажахые электрификацилха тухай асуудал энэ түсэб соо ехэ һуури эзэлһэн юм. Ленин болбол тэрэ асуудалые ойрын түүхэтэ болзор соо хэхэ агуухэ программа болгон табидаг байгаа. Саашадаа тэрэнэй үндэһэ һуури дээрэ ГОЭЛРО-гой түсэб зохёогдоһон юм. Мүнөө тэрэ түсэб хэдэн дахин үлүүлэн дүүргэгдээ. ГОЭЛРО-гой ленинскэ түсэб хадаа манай ороной арадай ажахые электрификациин үндэһэ һуури дээрэ һэргээн хүгжөөхэ ба социализмын бата бэхи экономическа үндэһэ һуури байгуулха ябадал хараалһан байна. Ороной экономическа ба сэрэгэй хүсэн шададые бүхэжүүлхэ гээшэ партиин эгээл түрүүн оролдохо ябадал болоһон юм.

Өөрынгөө орон дотор хүндэ индустри байгуулга хадаа энэ зорилго шиидхэхэ гол хубинь болоно гэжэ Ленин тоолодог байгаа. Хүндэ ажаүйлэдбэригүйгөөр «биднэр ямаршье ажаүйлэдбэрине байгуулжа шадахагүйбди, харин тэрээнгүйгөөр тусхай гүрэн болон шадангүй хосорхо байнабди» гэжэ хэлэдэг бэлэй. Манай ороной ажалша нитэ хадаа нүхэр Сталинай хүтэлбэри доро үзэглөөгүй богонихон түүхэтэ болзор соо хүсэн түгэс социалистическэ индустри байгуулаа. Манай Эхэ орон хадаа технико-экономическа талаараа бэеэ даанхай болоо. СССР болбол гээгдэнги ба хамгаалга хэжэ шадахагүй орон байһанаа хамгаалгын мүнөө үеын бүхы бүү зэбсэг үргэн хэмжээтэйгээр үйлэдбэрилэн гаргажа, тэрээгээр өөрынгөө армиие хангажа шадаха хүсэн түгэс орон болоо гэжэ бэеэ хамгаалха талаарнь абажа үзөө һаа хэлэхэ хэрэгтэй.

Хүдөө ажахые социалистическэ ёһоор шэнэдхэн байгуулга хадаа социалистическэ гүрэнэй хүсэн шадалыень бүхэжүүлхэ шухала зорилгонуудай нэгэн болоно гэжэ агуухэ Ленин хэлэдэг һэн. «Коопераци тухай» өөрынгөө ном соо Ленин болбол хүдөө ажахые шэнэлхэн байгуулха түүхэтэ түсэб гаргаһан байна. Владимир Ильич болбол «үмсэч бутархай ажалһаа үйлэдбэриин томо хамтын нэгэдэлнүүдтэ—колхозуудта шэлжэн орохо тухай хэдэн олон миллион тариашадта ойлгосотой ба зохистой зам» тэрэ коопераци соо хараһан байна. Гансал томо хамтарһан механизированнэ хүдөө ажалай үндэһэ һуури дээрэ манай орон дотор социализмын илаха ябадалые түйлажа, манай ороной хүсэн шадалые бүхэжүүлжэ болоно гэжэ мэдээд, Ленин болбол тариашадай бутархай ажалые шэнэлхэн байгуулха түсэбөө зохёоһон байха юм. Сталинска табан жэлнүүдэй үедэ Советскэ Союз болбол дэлхэй дээрэ эгээл томо тариан ажалтай орон боложо хүгжэбэ. Хүдөө ажалые хамтын ажалтай болгохо тухай ленинско-сталинска политикын илаһанай ашаар советскэ засаг болбол хүдөө нютагта бата бэхи социалистическэ база байгуулба. тиин манай колхозно тариашад болбол советскэ гүрэнэй үнэн сэхэ тулгуури болоо.

Ленин ба Сталинай агуухэ түсэбэй ёһоор байгуулагдаһан СССР-эй социалистическэ экономика, халаа дайн сэрэгэй шалгалтануудые барижа гараад. дайсан болохо гүрэнүүдэй экономикоһоо эжа амидаралай ехэ хүсэтэй байһанаа харуулба.

Ленинэй захяае дүүргэжэ, нүхэр Сталинай хүтэлбэри доро ябажа большевистскэ парти болбол советскэ гүрэнэй хүсэн шадалые ба тэрэнэй үндэһэ һуури болохо— хүдэлмэришэн анги тариашадай союзые. СССР-эй арадуудай эб найрамталые хэлбэришэгүйгөөр бүхэжүүлжэ байна. Советскэ арадуудай эб найрамдал, тэдэнэй нэгэдэмэл союзна гүрэн дотор хамтарһан ябадал хадаа—советскэ гүрэнэй хүсэн түгэс байһанай шухала баримтань, тэрэнэй хүсэнүүдэй үндэһэ булагынь мүн. Арадуудай нигэжэ нэгэдэхэ тухай асуудал хадаа советскэ засагай тогтоһон түрүүшын үдэрһөө эхилээд манай газар нютагта харин империалистнуудай сэрэгүүдэй добтолжо орһон ябадалтай хамта илангаяа хурсаар табигдаһан байха юм. Советскэ арадууд суглаа ябаха ёһотой, үгы гэбэл тэдэнэр интервентнүүдые дарaжа шадахагүй байна гэжэ Ленин хэлэһэн байгаа. Большевистскэ партиин ба тэрэнэй вождьнор Ленин ба Сталинай агуухэ габьяань юун бэ гэхэдэ, тэдэнэр хадаа советскэ бүхы хүнүүдые тэдэнэй национальна үндэһэ яһанайнь талаар илгаангүйгөөр союзна нэгэдэмэл гүрэн соо хамтаруулһан. Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союз—хүсэн түгэлдэр олоннациональна гүрэнине байгуулһан байна. Эсэгэ ороноо агрессивнэ гүрэнүүдэй добтолгоһоо хамгаалха ябадал хадаа советскэ бүхы хүнүүдэй шуһа мяханайнь хэрэг болоо. Манай орон дотор тэгтониһон бүхы яһатан ба нацануудай адли тэгшэ эрхэтэй байха тухай ленинско-сталинска үзэл суртал, арадуудай эб найрамдалай үзэл суртал хадаа гитлеровецуудай зэрлиг муухай национализмын ба расова зэбүүрхэлэй үзэл суртаалые дүүрэн илажа гараа.

Ленинизмын мүнхэ үзэл бодолые бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлһэн социалистическэ байгуулалта хадаа немецко-фашистска эзэмдэгшэдтэ эсэргүү Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үдэрнүүдтэ агуухэ ба диилдэшэгүй хүсэ манай арадта болон манай зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ үгэбэ гээшэ. Советскэ Союз хадаа харин эзэмдэгшэдтэй тэмсэл хэжэ, өөрынгөө бэеэ даанхай байдалые хамгаалжа, тэдэнине бута сохин диилэжэ шадаха хүсэн түгэс гүрэн мүн гэжэ дайн сэрэг харуулаа. Дайн хадаа советскэ гүрэнэй хүсэнүүдэй хатуу шэрүүн шалгалта болоһон, тэрэнэй бата бэхи байһанай һорилго болоһон байна. Немецкэ эзэмдэгшэдтэ эсэргүү тэмсэлдэнь советскэ арадые хүтэлжэ ба эмхидхэжэ байһан хүсэнинь ленинско-сталинска большевистскэ парти байһан хадань манай гүрэн болбол энэ шалгалта сооһоо алдар солотойгоор гараба гээшэ.

Манай партиин ленинско-сталинска үнэн сэсэн политикын ашаар советскэ арад хадаа социалистическэ гүрэнөө немецко-фашистска булимтарагшадай добтолгоһоо хамгаалха ябадалда бэлэдхэлтэй байба. Большевистскэ партиин хүтэлбэри доро Улаан Арми болбол фашистнуудтай тэмсэл хэжэ. манай Эхэ ороной эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байдалые аршалан хамгаалаа.

Илалтын хэлыэшье ехэ байгаа һаань тэрээгээр һамаарахагүй, түйлаһандаа һанаагаа амархагүй, хэмы омгорхохогүй гэжэ парти ба арадые Ленин саг үргэлжэ һургадаг байгаа. Илалтын түгэсхэлэйнгөө шатада эрохо үедэ, бута сохигдонхой дайсанине дараха хэрэгтэй болоод байһан сагта сохилтонуудаа шангалхые, хүсэеэ дэлгээл эршэтэй шанга болгохые Ленин уряалдаг байгаа.

Нүхэр Сталин болбол немецко-фашистска булимтарагшадые эсэслэн бута сохихын түлөө арадай хамаг бүхы хүсыень гульдхаха хэрэгтэ биднине уряалаа. «Мүнөө немецүүдые дүүрэн илаха ябадал ойро болонхой,—гэжэ нүхэр Сталин хэлээ һэн. Тиибэшье илалта хадаа хэзээдэшье өөрөө ерэдэггүй,—тэрэ хадаа хүнтэ хүшэр байлдаанууд соо ба үсэд шанга ажал соо түйлагдадаг байна». Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай түгэсхэлэй үедэ арадай хүсые улам ехээр эршэдхэхэ ябадал, ара талада байһан советскэ хүнүүдэй шударгуу шанга ажал болон Улаан Армиин зүгһөө фронт дээрэ шиидхэхы байлдаануудые хэхэ ябадал эригдэнэ.

Биднэр дайсанине хүсэд дүүрэн илаха ябадалай урда тээ ерээд байнабди. Агуухэ Ленинэй тэмсэл ба тэрэнэй илалта түгэс туг хадаа дайсанине эсэслэн бута сохихо ябадалда биднине зоригжуулна. Советскэ арад болбол нүхэр Сталинай хүтэлбэри доро өөрынгөө гүрэнэй эрхэ сүлөө ба бэеэ даанги байдалые аршалан хамгаалаа. Агуухэ Сталинай ударидалга доро манай Эсэгэ орон хадаа энэ дайн сэрэгһээ улам бүри хүсэтэй ба түгэлдэр бэхи болон гаража байна.

МАЙН УРДА ТЭЭХИ МҮРЫСӨӨН

Хоёр бригада урилдана

Улаан партизануудай нэрэмжэтэ хүдөө-ажалай артелиин членүүдэй үүсхэлээр хабарай тарилгые богони борзор соо эрхим шанартайгаар дүүргэхын түлөө Кударын аймагай бүхы колхозууд Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ ороллоһон байна.

Ранжуровай нэрэмжэтэ артелиин членүүд Улаан партизануудай нэрэмжэтэ колхозой хандалгые зүбшэн хэлсэжэ, һайшаагаад хабарай полевой хүдэлмэри үсөөхэн хоног соо эрхим шанартайгаар дүүргэхэ уялгануудые абажа поли дээрээ эмхитэйгээр гараа. Тарянажалай хоёр бригада дүрбэн звено боложо гаһараад, өөһэд хоорондоо бүгэдэ мүрысэжэ хэхэ хүдэлмэрээ хубаарилан абаад полевой хүдэлмэриин түрүүшын үдэрһөө хойшо эрхим шанар болон үндэр бүтээсын түлөө шууд шангаар тэмсэжэ байнад. Полевой хүдэлмэриин эхилһэн түрүүшын үдэртэ эндэ 35 гектар хахалагдаһан, 100 га борнойлогдоһон, 65 гектарта дисковани, 30 гектарта культивани хэгдэһэн байна.

Полевой хүдэлмэридэ хабаадажа байгаа бригада, звенонуудай 70 гаран колхозниигууд Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ оролсохоор абаһан уялгануудаа дүүргэжэ түрүү һуури эзэлхын түлөө нэгэн хүн шэнгеэр тэмсэжэ байнад.

Гээгдэлээ усадхаба

Улан-Удын ПВРЗ-гэй эрэгтэй эмэгтэй хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон албахаагшад Улаан Армидаа зэр зэбсэг бүтээлгэдэ өөһэдынгөө үмсын мөөсэлгэһөө ехэхэн тооной мүнгэ зөөри оруулһан байгаа. Иигэжэ эдэнэр агуухэ вождь нүхэр Сталинай амаршалгада хүртэһэн байха юм. Энэ амаршалгаар урмашаһан тэндэхи хүдэлмэришэдэй дунда майн урда тээхи социалистическэ мүрысөөн үдэрһөө үдэр бүри үргэлжэжэ, ажалай үндэр бүтээсэнүүдые түйладаг стахановецуудай тоо бүхы цехүүдээр олошорно.

Нүхэр Смирнов начальниигтай цех март һарынгаа түсэб 115 процент дүүргээд, апрель һарынгаа программые амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Тэрэшэлэн нүхэд Яголин начальниигтай, кузнечнэ, зэд шудхалгын болон бусад цехүүд март һарын түсэбүүдые үлүүлэн дүүргэхэһээ гадна, апрель һара соо үйлэдбэриингөө программые болзорһоонь урид үлүүлэн дүүргэхэ бүхы арга-боломжотой болонхой. Энэ цехүүдэй дунда ажалай үндэр бүтээсэ түйлаха ябадал 106 процент хүрэнэ.

Майн урда тээхи социалистическэ мүрысөөнтэй дашарамдуулан заводой партиин организаци болбол ниитэ-ойлгуулгамжын хүдэлмэрине цех бүхэнүүдээр үргэн далайсатайгаар ябуулдаг боло. Ажалай үндэр бүтээсэнүүдые үшөө ехэдхэхэ хэрэгтэнь үдэр бүри туһаламжа үзүүлнэ. Заводой бүхы цехүүдээр митинг болон суглаанууд үнгэргэгдэжэ, өөһэдынгөө хүдэлмэридэхи дутуу дунда эйилнүүдые элирүүлээд, тэрэнээ ойрын үдэртэ усадхаха хэмжээ ябуулганууд хараална.

Гэбэшье, зарим цехүүд март һарынгаа амжалтануудые апрель һара соо алдахагүйн түлөө эршэмтэй тэмсэл хэнэгүй. Тиимэһээ партиин болон профсоюзна организацинууд энээн тушаа гол анхаралаа хандуулжа, агуухэ пролетарска һайндэр—Майн 1-нине бүхы дээрээ амжалтануудые түйлажа угтахын түлөө эршэмтэй шангаар тэмсэхэ үүргэтэй гээшэ.

Е. АЛЕКСАНДРОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Удэ станциин уборщица Варвара Васильевна Перляева. Нүхэр Перляева бэлбол һайнаар ажаллаһанайгаа түлөө станциин командованиһаа хоёр дахин баяхалалда хүртэһэн байна.

А. Поповой фото.

СОВЕТСКЭ СОЮЗ ДОТОР

РОСТОВТО МАШИНА БҮТЭЭХЭ ШЭНЭ ЗАВОД ХҮДЭЛМЭРИЛЖЭ ЭХИЛБЭ

Ростов-на-Донуда машина бүтээхэ шэнэ завод хүдэлмэрилжэ эхилбэ. Энэ завод хадаа эдеэ хоолой ажаүйлэдбэриин предприятинуудта хэрэгтэ түхеэрэлгэнүүдые бүтээн гаргадаг байна. Тоһото үрһэнүүдые сохижо тэдэнһээ тоһо абалгын, шэнэ конструкциин экстракторнуудай ба бусад түхеэрэлгын бүтээлгэнүүд бэелүүлэгдэхэ байна. Тус заводой гаргаһан продукци союзай эдеэ хоолой ажаүйлэдбэриин предприятинуудта эльгээгдэнхэй. (ТАСС).

«МЕЧЕТИНСКИЙ ЗЕМЛЯК» ГЭЖЭ ТАНКСВА КОЛОННО ФРОНТОВИГУУДТА УГТЭБЭ

Ростовско областиин Мечетинскэ районой ажалшадай зөөрөөр бүтээгдэһэн танкова колонно дайлалдажа байгаа армида үгтэбэ. Солото нэгэ нютагайнхин болохо хоёр дахин Советскэ Союзай Герой генерал-полковник Лелюшенко, Советскэ Союзай Герой генерал-лейтенант Гореленко, Социалистическэ Ажалай Герой Токарев, авиациин генерал-полковник Рыбальченко тэгшэдэй нэрэнүүд эдэ танкнуудта үгтэһэн байна.

Тус районой ажалшад болбол «Мечетинский земляк» гэжэ танкова колонно бүтээхэ фондодо нэгэ миллион 700 мянган түхэриг сугалуулһан байгаа. (ТАСС).

ШЕКСПИРСКЭ ДОЛООДОХИ КОНФЕРЕНЦИ

Бүхэрэссийско театральна обществоор жэл бүри эмхидхэгдэдэг шекспирскэ конференци Москва городто апрелиин 23-да болоһонь. Нэгэдэхи конференци болбол 1939 ондо болоһон байна. Болохоёо байһан 7-дохи конференци хадаа агуухэ англиийскэ классигай зэбэг баян зохёолые шудалха ба шэнжэлхэ талаар советскэ искусствые хүтэлэгшэдэй хэһэн хүдэлмэриин дүнгүүдые гаргаха байна. (ТАСС).

НОВГОРОДЫЕ ҺЭРГЭЭН БОДХООЛГО

Новгородто барилгын эхэнүүд хүдэлмэрэ эхилээ. Хуушанай памятнигууд, ажаүйлэдбэриин предприятинууд болон гэрнүүд һэргээн бодхоогдожо байна. Первомайска ба Московско үйлсэнүүдтэ шэнэ байшангууд баригдаһан, судна заһабарилха завод болон хэдэхэдэн фабриканууд хүдэлмэрилжэ эхилбэ. Энэ жэлдэ кремль һэргээн бодхоогдохо, вокзал, цементэ, кирпична ба бусад заводууд бэрхээн бодхоогдохо юм. Эрдэм ухаанай, культурын томо центр, эртэ урдын эродой памятник болохо город нигэжэ бадаржа эхилбэ. (ТАСС).

Харюусалгата редактор Ц. Г. ГАЛСАНОВ.

РЕДАКЦИ ба ХЭБЛЭХЭ ГАЗАРАЙ АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ, Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23, АТС—1-80; зам. ответ. редактора—789; ответ. секретаря—3—23; отделов: партийной жизни и промышленности—7-89; сельского хозяйства—6-03; писем и переводов—6-03 (2 зв.); об'явлений—2-64 (2 зв).

Н—00338

Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР.

Тираж 5500.